

**UCHWAŁA NR XV/142/2015
RADY GMINY KLESZCZÓW**

z dnia 9 grudnia 2015 r.

w sprawie przyjęcia Programu Wspierania Rodziny w gminie Kleszczów na lata 2016-2018

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 r. poz. 1515) w związku z art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U. z 2015r. poz. 332) Rada Gminy Kleszczów uchwala co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Program Wspierania Rodziny w gminie Kleszczów na lata 2016-2018 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej Uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Kleszczów.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2016 r.

Przewodniczący Rady Gminy
Kleszczów

Sławomir Śluga

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2016-2018

I. Wstęp

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na gminę obowiązek realizacji zadań w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. Zgodnie z art. 176 pkt 1 w/cyt. ustawy, do zadań gminy należy opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny. Opracowany Gminny Program Wspierania Rodziny jest jednym z elementów realizacji postanowień ustawy.

Program ma na celu zbudowanie spójnego systemu pomocy rodzinie angażującego zasoby gminy.

Rodzina i dziecko są chronione zarówno w ustawodawstwie polskim jak i międzynarodowym. Art. 18 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej stanowi, że małżeństwo, macierzyństwo i rodzicielstwo znajdują się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej. Podstawową zasadą Konstytucji jest ochrona praw rodziny. Rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej, zwłaszcza wielodzietne i niepełne, mają prawo do szczególnej pomocy ze strony państwa.

Rodzina to podstawowa komórka społeczna, która ma za zadanie zapewnienie bytu i bezpieczeństwa własnym dzieciom. Każde dziecko, aby mogło się prawidłowo rozwijać i dobrze funkcjonować w środowisku powinno wychowywać się w swojej naturalnej rodzinie. Zdrowa rodzina przekazuje dzieciom własnym przykładem i autorytetem wzorce zachowań, które to dzieci przenoszą na własne dalsze życie. Dobre relacje osobowe dzieci z rodzicami są najpotężniejszym czynnikiem chroniącym dziecko przed większością problemów rozwojowych. Ponieważ nie zawsze rodzice należycie wywiązują się ze swoich rodzicielskich obowiązków do jakich zostali powołani, dlatego też odpowiednie instytucje władzy państwowej i samorządowej muszą nieść stosowną do potrzeb pomoc tej rodzinie.

Pomocy takiej może udzielić: szkoła, ośrodek pomocy społecznej, kurator, pedagog, policja, służba zdrowia, sąd oraz inne instytucje, które mają za zadanie wspieranie rodziny.

Problemy w rodzinie są najczęściej złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Alkoholizm, przemoc w rodzinie, narkomania, bezrobocie, ubóstwo, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych to główne problemy dezorganizujące życie rodziny. Dlatego też rodziny te wymagają stałego monitorowania przez odpowiednie służby. Wszelka pomoc w takich przypadkach powinna zmierzać do udzielenia rodzinie dysfunkcyjnej wsparcia w odbudowie prawidłowych relacji i umocnieniu własnych postaw rodzicielskich.

Warunkiem powodzenia jest jak najszybsze udzielenie pomocy takiej rodzinie oraz zastosowanie działań profilaktyczno-ochronnych w oparciu o sprecyzowany plan działań. Praca z rodziną powinna być prowadzona przez odpowiednio przygotowaną kadrę.

II. Podstawy prawne do realizacji programu

1. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013r. poz. 135 z późn. zm).
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2013 r. poz.182 z późn. zm.).
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U z 2015 r. poz.1390).
4. Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz.U. z 2012r. Nr 1356 z późn. zm.).
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2005 r. Nr 179, poz.1485 z późn. zm.).
6. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. Z 2015 r. poz. 1515).

III. Diagnoza społeczna

W 2014 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kleszczowie objął szeroko rozumianym wsparciem 364 rodziny, w tym 116 rodzin z dziećmi.

Tabela nr 1 Struktura rodzin z dziećmi objętych pomocą GOPS w Kleszczowie

Liczba dzieci w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
1	56	164
2	38	149
3	14	68
4	6	37
5	2	14

Najczęstszym powodem korzystania ze świadczeń pomocy społecznej jest długotrwała i ciężka choroba oraz ubóstwo.

Tabela nr 2 powody uprawniające do korzystania ze świadczeń pomocy społecznej.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
ubóstwo	108	238
sieroctwo	2	2
bezdomność	2	2
potrzeba ochrony macierzyństwa	51	225
wielodzietność	25	131
bezrobocie	95	226
niepełnosprawność	76	151
długotrwała lub ciężka choroba	211	385
bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego ogółem	41	126
w tym rodziny niepełne	35	93
alkoholizm	18	61
trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	3	9
zdarzenie losowe	34	84
sytuacja kryzysowa	0	0

Z informacji Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w pieczy zastępczej w roku 2013 i 2014 umieszczonych było 2 dzieci z terenu Gminy Kleszczów.

Gdy dochodzi do sytuacji, w której rodzice zostają trwale lub czasowo pozbawieni praw rodzicielskich lub władza ta została ograniczona, sąd postanawia o ustanowieniu nad dzieckiem opieki zastępczej i umieszczeniu poza rodziną biologiczną.

Tabela nr 3 Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej

Rodzaj pieczy zastępczej	2013 r.	2014 r.
Rodzina zastępcza	2	2
Domy dziecka placówka	0	0

Z danych Zespołu Interdyscyplinarnego w 2014 roku wszczęto procedurę Niebieskie Karty.

Tabela nr4 Liczba rodzin, u których wszczęto procedurę Niebieskie Karty

Rok	Liczba rodzin ogółem	w tym rodzin z dzieckiem
2014	14	9

Ważnym instrumentem polityki edukacyjnej i integracyjnej oraz wyrównywania szans rozwojowych jest edukacja przedszkolna. Dla dzieci, których rozwój przebiega nieharmonijnie lub z opóźnieniem, wychowanie przedszkolne jest szansą na wczesne wspieranie rozwoju w sferze poznawczej, funkcjonalnej i społecznej.

Edukacja szkolna w Gminie Kleszczów jest realizowana w 2 szkołach podstawowych, 1 gimnazjum oraz zespole szkół ponadgimnazjalnych. W 2014 roku do szkół podstawowych uczęszczało 418 dzieci, do gimnazjum 195 uczniów, do zespołu szkół ponadgimnazjalnych 239 uczniów.

Na terenie gminy działają 3 przedszkola, do których uczęszczał 287 dzieci.

Wszystkie dzieci objęte wychowaniem i edukacją od przedszkola do gimnazjum korzystają z posiłku w formie jednego gorącego posiłku.

W ramach udzielenia wsparcia w GOPS w Kleszczowie zatrudniony jest asystent rodziny a w placówkach oświatowych zatrudnionych jest 4 pedagogów szkolnych.

Na terenie gminy przy Ośrodkach Kultury działa 10 świetlic, do których uczęszczają dzieci. W świetlicach dzieci i młodzież mają zagospodarowany czas wolny w postaci różnych kół zainteresowań np. plastyczne, fotograficzne, muzyczne, taneczne, itp.

IV. Założenia programu

Gminny Program Wspierania Rodziny jest dokumentem przewidzianym do realizacji na lata 2016-2018.

Głównym założeniem Programu jest stworzenie wielopłaszczyznowego wsparcia rodziny poprzez działania mające służyć:

- wspieraniu potencjału rozwojowego rodziny, biologicznej na wczesnym etapie jej funkcjonowania,
- wzmocnieniu systemu gwarantującego prawidłowy proces wychowawczy oraz ochrony dzieci przed nieprzystosowaniem społecznym, marginalizacją i wykluczeniem,
- poprawie sytuacji dziecka w środowisku szkolnym poprzez wzbogacenie oferty edukacyjnej oraz wspieranie uczniów wymagających pomocy,
- zwiększeniu poziomu bezpieczeństwa dzieci, młodzieży i rodziny poprzez prowadzenie stosownych działań profilaktyczno-edukacyjno-wychowawczych w środowisku,
- zapobieganiu powstawania sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz skuteczne reagowanie w sytuacjach już zaistniałych poprzez udzielanie wielopłaszczyznowego wsparcia.

Zasadą nadrzędną programu jest ścisła współpraca podmiotów działających na rzecz dzieci i rodzin, co gwarantuje skuteczność podejmowanych działań. Zakłada się, że skuteczność podejmowanych działań w zakresie przeciwdziałania dysfunkcji rodziny będzie osiągana w szczególności poprzez wczesne podejmowanie działań profilaktycznych przed wystąpieniem problemu, oraz pracę z dziećmi oraz ich rodzicami w ich środowisku rodzinnym, szkolnym i lokalnym.

Celem działań jest zapobieganie powstawania sytuacji mających niekorzystny wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodziny, wsparcie jej w zakresie występujących niedomagań, zabezpieczenie potrzeb, wpływanie na poprawę trybu i jakości życia, pomoc we wzmocnieniu jej wydolności opiekuńczo-wychowawczej oraz w sytuacjach zagrożenia dobra dziecka.

V. Zasoby Instytucjonalne na terenie Gminy Kleszczów

Instytucje i organizacje realizujące zadania z zakresu wspierania rodziny.

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kleszczowie
2. Szkoły
3. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
4. Grupa Wsparcia dla Ofiar Przemocy
5. Służba zdrowia
6. Policja
7. Urząd w Kleszczowie
8. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
9. Kuratorzy Sądowi

10. Biblioteka
11. Dom Kultury
12. Poradnia Życia Rodzinnego
13. PCPR w Bełchatowie.

VI. Cele Programu

1. Cel główny

Wypracowanie spójnego systemu wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo –wychowawczych nad dzieckiem i rodziną w Gminie Kleszczów.

2. Cele szczegółowe

- 1) Podejmowanie działań profilaktycznych mających na celu umacnianie rodziny i wzrost kompetencji rodzicielskich.
- 2) Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących.
- 3) Wspieranie i interdyscyplinarna pomoc dla rodzin dysfunkcyjnych.
- 4) Podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej.

VII. Oczekiwane rezultaty

1. Stworzenie wielopłaszczyznowego wsparcia dla rodziny przeżywającej trudności opiekuńczo-wychowawcze.
2. Poprawa funkcjonowania rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym wymagających wsparcia i pomocy.
3. Konsolidacja działań różnych grup społecznych, organizacji pozarządowych, instytucji.
4. Ograniczenie powstawania sytuacji kryzysowych rodzin wymagających interwencji.
5. Zminimalizowanie negatywnych zachowań wśród dzieci i młodzieży.
6. Ochrona dzieci przed umieszczeniem w pieczy zastępczej.

VIII. Zadania realizowane w ramach programu

ZADANIA	REALIZATORZY/ PARTNERZY	WSKAŹNIKI REALIZACJI DZIAŁAŃ	PLANOWANY TERMIN REALIZACJI
Diagnozowanie deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, wydolności opiekuńczo-wychowawczej, zaniedbań względem dzieci	GOPS w Kleszczowie, Szkoły, Służba zdrowia, Kuratorzy Sądowi,	Liczba dzieci i rodzin objętych diagnozą	2016-2018
Świadczenie pomocy społecznej rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji socjalno-bytowej (pomoc finansowa, pomoc rzeczowa, dożywianie, zasiłki szkolne, stypendia, wyprawki szkolne)	GOPS w Kleszczowie, Szkoły, Urząd Gminy	Liczba i formy udzielonej pomocy, liczba rodzin i dzieci w tych rodzinach objętych pomocą	2016-2018
Zapewnienie pomocy w formie asystenta rodziny	GOPS w Kleszczowie	Liczba rodzin i dzieci w rodzinach, którym przydzielono asystenta	2016-2018
Zapewnienie wsparcia osobom i rodzinom dotkniętym przemocą	GOPS, Policja, Szkoły, Grupa Wsparcia dla	Liczba rodzin i osób objętych wsparciem	2016-2018

	Ofiar Przemocy, Poradnia Życia Rodzinnego, Zespół Interdyscyplinarny, Kuratorzy Sądowi		
Zapewnienie wsparcia specjalistycznego poprzez poradnictwo socjalne, prawne, psychologiczne, terapeutyczne, pedagogiczne	GOPS, PCPR, Szkoły, Grupa Wsparcia dla Ofiar Przemocy, Urząd Gminy Poradnia Życia Rodzinnego, Zespół Interdyscyplinarny, Policja	Liczba rodzin objętych pomocą, liczba porad	2016-2018
Monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin dotkniętych problemem opiekuńczo-wychowawczym poprzez kontakt i współpracę z placówkami świadczącymi usługi medyczne na terenie Gminy Kleszczów	Służba zdrowia	Liczba rodzin i dzieci w tych rodzinach objętych monitoringiem	2016-2018
Systematyczne monitorowanie rodzin zagrożonych kryzysem przez pracowników socjalnych, asystentów rodziny, pedagogów szkolnych, kuratorów, policji oraz innych zawodów kontaktujących się z rodziną	GOPS, Szkoły, Policja, Służba zdrowia, Policja, Kuratorzy sądowi,	Liczba rodzin i dzieci w tych rodzinach objętych pomocą	2016-2018
Działania profilaktyczne mające na celu umacnianie rodziny poprzez spotkania, prelekcje, pogadanki oraz organizowanie uroczystości i imprez dla dzieci i rodziców	Szkoły, Poradnia Życia Rodzinnego, Dom Kultury, Biblioteka, PCPR,	Liczba działań i osób uczestniczących w działaniach profilaktycznych	2016-2018
Systematyczna praca socjalna pracowników socjalnych z rodzinami z problemem opiekuńczo- wychowawczym	GOPS	Liczba rodzin i dzieci w tych rodzinach objętych pomocą	2016-2018
Współpraca z rodzicami-pomoc w rozwiązywaniu problemów i trudności bieżących, korygowanie negatywnych zjawisk	GOPS, Szkoły, Kuratorzy,	Liczba rodzin	2016-2018
Umożliwienie doskonalenia umiejętności zawodowych pracowników socjalnych, asystenta rodziny poprzez udział w szkoleniach, warsztatach oraz innych formach edukacyjnych	GOPS	Liczba szkoleń i osób uczestniczących w szkoleniach	2016-2018
Tworzenie warunków do działania rodzin wspierających	GOPS	Liczba osób wspierających i liczba rodzin objęta działaniami	2016-2018
Zagospodarowanie czasu	Szkoły,	Liczba dzieci	2016-2018

wolnego dla dzieci i młodzieży poprzez sport, rekreację i kulturę	Urząd Gminy, GOPS, PCPR, Biblioteka, Dom Kultury,	objętych działaniami	
Zabezpieczenie środków na pobyt dziecka w pieczy zastępczej	Urząd Gminy, GOPS, PCPR	Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, wysokość środków przeznaczonych na pokrycie kosztów pobytu	2016-2018
Podejmowanie interwencji kryzysowej w rodzinie w ramach Niebieskich Kart	GOPS, Szkoły, Służba zdrowia, Policja,	Liczba założonych Niebieskich Kart	2016-2018
Współpraca z podmiotami pracującymi na rzecz rodzin w zakresie doboru działań naprawczych na rzecz dziecka i rodziny w oparciu o działania interdyscyplinarne	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Szkoły, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Służba zdrowia, Policja, Urząd Gminy, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Kuratorzy Sądowi, Biblioteka, Dom Kultury, Poradnia Życia Rodzinnego, Grupa Wsparcia dla Osób z Problemem Alkoholowym, Grupa Wsparcia dla Ofiar Przemocy, PCPR w Bełchatowie.	Liczba i rodzaj podmiotów, liczba rodzin objętych działaniami	2016-2018

IX. Adresaci programu

Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych dotknięte przemocą, problemem uzależnień, ubóstwem, bezrobociem, wychowujące dzieci z terenu Gminy Kleszczów.

X. Realizacja programu

Realizację Programu powierza się Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Kleszczowie.

XI. Finansowanie programu

W 2014 roku z budżetu gminy wydatkowano kwotę 6.315,94 zł na współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej. Na realizację „Resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2014 asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej” z budżetu gminy wydatkowano kwotę w wysokości

6.092,27 zł natomiast z budżetu Wojewody otrzymaliśmy kwotę 27.039,00 zł. Ogółem w 2014 roku wydatkowana została kwota w wysokości 39.446,21 zł.

Wydatki poniesione na realizację zadań w 2015 roku będą podstawą do określenia rzeczywistych potrzeb na lata 2016-2018.

XII. Monitorowanie programu

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kleszczowie do dnia 31 marca każdego roku składa Radzie Gminy w Kleszczowie roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.

Koordynatorem Gminnego Wspierania Rodziny na lata 2016-2018 jest Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kleszczowie. Monitorowanie i ewaluacja odbywać się będzie na podstawie sprawozdań z realizacji programu sporządzonych na bazie informacji uzyskanych od podmiotów uczestniczących w realizacji zadań.

Informacja uzyskana w ramach monitoringu i ewaluacji pozwoli na ustalenie czy i w jakim obszarze Program wymaga aktualizacji, przeformułowania i konieczności wprowadzenia ewentualnych zmian.